

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

14.06.2021

Lēmums Nr. 4-02/54

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu

Adresāts:

Krāslavas novada dome, adrese: Rīgas iela 51, Krāslava, Krāslavas novads, LV-5601;
e – pasts: dome@kraslava.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021.–2037. gadam un Krāslavas novada attīstības programma 2021.–2027. gadam (turpmāk – Stratēģija un Programma).

Izvērtētā dokumentācija:

Krāslavas novada domes (turpmāk – Pašvaldība) 2021. gada 12. maija vēstule Nr. 8.3.9/554 “Par jaunizveidojamā Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas ietekmes uz vidi novērtējumu”, iesniegums “Par plānošanas dokumenta Jaunveidojamā Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija un Jaunveidojamā Krāslavas novada attīstības programmas 2019.–2025. gadam izstrādes uzsākšanu” (turpmāk – Iesniegums), Krāslavas novada domes 2020. gada 26. novembra lēmums (Nr. 23, 28§) “Par jaunizveidojamā Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2037. gadam un attīstības programmas 2021.–2027. gadam izstrādes uzsākšanu” ar Darba uzdevumu, Dagdas novada domes 2020. gada 26. novembra lēmums (Nr. 17, 2§) “Par jaunizveidojamā Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2037. gadam un attīstības programmas 2021.–2027. gadam izstrādes uzsākšanu”, Aglonas novada domes 2020. gada 23. decembra lēmums (Nr. 28, 13§) “Par dalību kopīgu jaunveidojamā Krāslavas novada attīstības plānošanas dokumentu izstrādē”, Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Daugavpils RVP) 2021. gada 11. februāra vēstule Nr. 11.2/327/DA/2021 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību” un Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2021. gada 28. janvāra vēstule Nr. 4.8/544/2021–N “Par Krāslavas novada attīstības programmas 2021.–2027. gadam un ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2037. gadam izstrādes uzsākšanu un ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību”.

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Pašvaldības ieskatā Stratēģijai un Programmai stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) nav nepieciešams, jo pašvaldības Stratēģijā un Programmā netiek plānoti pasākumi, kas varētu būtiski negatīvi ietekmēt vidi, tai skaitā Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijas (*Natura 2000*) un cilvēku veselību, tostarp pasākumi, kas radītu situācijas pasliktināšanos atkritumu apsaimniekošanā un ūdens resursu aizsardzības jomā. Jautājumi par konkrētu infrastruktūras projektu ietekmi uz vidi tiek un arī tiks risināti individuālā kārtībā. Tāpat tiek plānots, ka 2022. gadā tiks uzsākts darbs pie teritorijas plānojuma izstrādes jaunajam novadam, teritorijas plānojumam tiek plānots izstrādāt Stratēģisko novērtējumu.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23. viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai (Vides pārraudzības valsts birojs, – turpmāk – Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2021. gada 12. maijā Birojā saņemta Pašvaldības 2021. gada 12. maija vēstule Nr. 8.3.9/554 “*Par jaunizveidojamā Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas ietekmes uz vidi novērtējumu*” un Iesniegums, ar kuru Pašvaldība informē, ka ir pieņemts Krāslavas novada domes 2020. gada 26. novembra lēmums (Nr. 23, 28§) “*Par jaunizveidojamā Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2037. gadam un attīstības programmas 2021.–2027. gadam izstrādes uzsākšanu*” ar Darba uzdevumu (turpmāk – Lēmums ar Darba uzdevumu) un uzsākta Stratēģijas un Programmas izstrāde. Atbilstoši Iesniegumam un Lēmumam ar Darba uzdevumu:
 - 2.1. Jaunveidojamā Krāslavas novada attīstības plānošanas dokumenti tiks izstrādāti, ņemot vērā šādus attīstības plānošanas dokumentus un to pamatnostādnes: Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030, Latgales stratēģija 2030, Latgales reģiona Teritorijas plānojums 2006. – 2026. gadam, spēkā esošā un jaunizstrādājamā Latgales reģiona attīstības programma, Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030, Krāslavas novada attīstības programma 2019.–2025. gadam, Krāslavas novada teritorijas plānojums 2013.–2024. gadam, Aglonas novada attīstības programma 2019.–2025. gadam, Aglonas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2037. gadam, Aglonas novada Teritorijas plānojums 2013.–2025. gadam, Dagdas novada attīstības programma 2013.–2019. gadam, Dagdas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030. gadam, Dagdas novada Teritorijas plānojums 2013.–2024. gadam, kā arī kaimiņu pašvaldību attīstības dokumenti un citi spēkā esoši nacionālās un reģionālās plānošanas dokumenti.
 - 2.2. Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu ar 2021. gada 1. jūliju jaunizveidotajā Krāslavas novadā iekļausies šādas administratīvās teritorijas: Krāslavas novada teritorija (Krāslavas pilsēta, Aulejas, Indras, Izvaltas, Kalniešu, Kaplavas, Kombuļu, Krāslavas, Piedrujas, Robežnieku, Skaistas un Ūdrīšu pagasti), Dagdas novada teritorija (Dagdas pilsēta, Andzeļu, Andrupenes, Asūnes, Bērziņu, Dagdas, Ezernieku, Konstantinovas, Ķepovas, Svariņu, Šķaunes pagasti) un Aglonas novada teritorijas Grāveru, Šķeltovas un Kastuļinas pagasti.

- 2.3. Jaunveidojamā Krāslavas novada attīstības plānošanas dokumenti tiek izstrādāti uz esošā Krāslavas novada attīstības plānošanas dokumentu bāzes (tikai lielākai teritorijai – ieskaitot arī Dagdas novadu un 3 pagastus no Aglonas novada), kurā noteiktas un apkopotas rīcības pašvaldības prioritāšu īstenošanai, identificēti finanšu resursi un izpildītāji. Pašvaldības attīstības prioritātes netiek būtiski mainītas.
- 2.4. Stratēģija tiks izstrādāta atbilstoši Latgales plānošanas reģiona ilgtspējīgai attīstības stratēģijai, izvērtējot blakus esošo vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentus. Telpiskās attīstības perspektīvā noteiks teritoriju attīstības vadlīnijas, kā arī noteiks un shematiski attēlos vietējās pašvaldības nozīmīgākās telpiskās struktūras, attīstības prioritātes un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas. Līdz ar to Izstrādātājas ieskatā Stratēģijas izstrādei nav tiešas saistības ar Likuma 1. un 2. pielikumā paredzētām darbībām. Konkrētus vietējās pašvaldības teritorijas izmantošanas veidus, ko var sasaistīt ar Likuma 1. un 2. pielikumu paredzētajām darbībām, noteic citi vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenti.
- 2.5. Programma tiks izstrādāta saskaņā ar Stratēģiju, izvērtējot Eiropas Savienības fondu ieguldījumu pašvaldībām 2021.–2027. gadam, nacionālā un reģionālā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, kā arī blakus esošo vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentus. Programma ietvers pašreizējās situācijas analīzi, tendences un prognozes, kā arī informāciju par Programmas izstrādes procesu un tiks noteiktas vidēja termiņa prioritātes, izstrādāti rīcības un investīciju plāni, nosakot projektu idejas, Programmas īstenošanai nepieciešamo resursu apjomu un uzraudzības kārtību. Uzsākot izstrādāt Programmu, ir grūti prognozēt paredzētās darbības, kas atbilstu Likumā 1. un 2. pielikumā paredzētām darbībām. Programma tiek vērsta uz pašvaldības noteikto (arī pastarpināto) funkciju nodrošinājuma kvalitātes un pieejamības raksturojumu un analīzi turpmākai šo resursu attīstībai, kā arī uz pašvaldības sadarbību ar esošajiem uzņēmējiem un uzņēmējdarbības veicināšanas instrumentu izstrādi. Programma vērsta uz Krāslavas novada teritorijas attīstību, nodrošinot iedzīvotājiem kvalitatīvu dzīves vidi un pakalpojumus, uzlabojot pašvaldības pārvaldību un sekmējot uzņēmējdarbības attīstību. Programma nav vērsta uz vietējās pašvaldības teritorijas attīstības izmantošanu jeb funkcionālo zonējumu noteikšanu, to nosaka citi vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas dokumenti, t.i., teritorijas plānojums un/ vai lokālpilnoājums. Šobrīd attīstības dokumentos nav plānoti pasākumi, kas varētu būtiski negatīvi ietekmēt vidi un cilvēku veselību (Likumā 1. un 2. pielikumā plānotās darbības).
- 2.6. Lai risinātu Krāslavas novada nozīmīgas problēmas, tostarp vides jautājumos, šobrīd plānots noteikt sekojošus stratēģiskos mērķus (var tikt precizēti): SM1 – Izglītots, radošs, aktīvs un vesels iedzīvotājs; SM2 – Mūsdienīga, dzīvei, darbam un atpūtai pievilcīga vide un infrastruktūra; SM3 – Uzņēmējdarbību atbalstoša vide un resursi. Būtiskas vides problēmas vai vides kvalitātes pasliktināšanās saistībā ar vietējās pašvaldības ilgtermiņa un vidējā termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādi nav sagaidāmas, šī iesnieguma sagatavošanas laikā vides problēmas ir grūti prognozējamas un nosakāmas. Plānošanas dokumenti tiks izstrādāti, ņemot vērā normatīvos aktus dabas aizsardzībā u.c. jomās. Stratēģisko mērķu īstenošanai un vides uzlabošanai noteikti daudzi uzdevumi vides uzlabošanai (tai skaitā dzeramā ūdens, atkritumu šķirošanas, siltumapgādes, teritoriju sakopšanas, inženiertehniskās infrastruktūras uzlabošanai, transporta infrastruktūras uzlabošanai, publiskās ārtelpas saglabāšanai u.c. pasākumiem un citās ar vidi saistītās jomās). Rīcībās plānota ūdens un kanalizācijas sistēmu renovācijas turpināšana un renovēto sistēmu uzturēšana, pāreja uz videi draudzīgu kurināmo siltumapgādē, ielu un zaļo teritoriju sakārtošana, dzīvojamā fonda energoefektivitātes paaugstināšana, transporta sistēmas optimizēšana, Daugavas un teritorijā esošo ezeru un upju krastu sakārtošana, apsaimniekošanas plānu

izstrāde, zivju resursu saglabāšana u.c. Paredzot plānošanas dokumentā investīcijas, tiks veicināta apkārtējās vides kvalitātes paaugstināšana, tiek novērsta piesārņojošo vielu izplūde vidē u.c. vides aizsardzības pasākumi.

2.7. Jaunveidojamajā Krāslavas novadā ietilpst daudzas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tai skaitā: Rāznas Nacionālais parks, aizsargājamo ainavu apvidus “Augšdaugava”, dabas parks “Daugavas loki”, dabas parks “Dridža ezers”, dabas parks “Cārmaņa ezers”, dabas liegums “Asūnes ezeri”, dabas liegums “Čertoka ezers” (“Valnezers”), Ežezera salu lieguma zona, dabas pieminekļi “Adamovas krauja”, dabas pieminekļi “Sproģu gravas” u.c. Minēto teritoriju aizsardzības un izmantošanas kārtību nosaka likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un Ministru kabineta 2010.gada 16. marta noteikumi Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Rāznas nacionālajam parkam, dabas parkiem “Daugavas loki” un “Dridža ezers” ir izstrādāti dabas aizsardzības plāni, uzsākta aizsargājamo ainavu apvidus “Augšdaugava” dabas aizsardzības plāna izstrāde. Programmā nav paredzētas darbības, kas nav iestrādātas spēkā esošos teritorijas plānojumos un kas varētu būtiski negatīvi ietekmēt minētās teritorijas, īstenojot pasākumus.

3. Saskaņā ar Darba uzdevumu Stratēģijas un Programmas izstrādei noteikti šādi uzdevumi:

3.1. definēt jaunizveidojamā Krāslavas novada ilgtermiņa attīstības redzējumu, stratēģiskos mērķus, attīstības prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu, kā arī vidēja termiņa stratēģiskos uzstādījumus un rīcību kopumu, finanšu resursus un atbildīgos izpildītājus to īstenošanai;

3.2. izvērtēt un ņemt vērā spēkā esošos Aglonas novada, Dagdas novada un Krāslavas novada, Latgales plānošanas reģiona un nacionālos teritorijas attīstības plānošanas dokumentus – attīstības programmas, ilgtermiņa attīstības stratēģijas, un to vietējo pašvaldību, ar kurām robežosies jaunizveidojamais Krāslavas novads, spēkā esošos teritorijas attīstības plānošanas dokumentus;

3.3. izstrādājot attīstības dokumentus, apzināt un ņemt vērā jau uzsāktos un ieplānotos infrastruktūras projektus;

3.4. nodrošināt sabiedrības pārstāvju līdzdalību Stratēģijas un Programmas izstrādē, veicot iedzīvotāju anketēšanu, nodrošinot iespēju iesniegt priekšlikumus, iesaistīties nozaru darba grupās un sabiedriskajās apspriedēs, atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 25. augusta noteikumos “Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” noteiktajam.

4. Atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 5. un 6. punktos noteiktajam, veiktas konsultācijas ar VVD Daugavpils RVP, DAP administrāciju un Veselības inspekciju par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību. Iesniegumam pievienotas:

4.1. VVD Daugavpils RVP 2021. gada 11. februāra vēstule Nr. 11.2/327/DA/2021 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību”, kurā VVD Daugavpils RVP vērsusi uzmanību, ka Krāslavas un Dagdas novados atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas *Natura 2000*, tai skaitā, Krāslavas novadā atrodas dabas parks “Daugavas loki”, dabas parks “Dridža ezers”, dabas parks “Cārmaņa ezers”, aizsargājamo ainavu apvidus “Augšdaugava” ar tajos ietvertajām dabas vērtībām, kā arī vairāki dabas liegumu un dabas pieminekļi. Savukārt Dagdas novadā ietilpst daļa no Rāznas Nacionālā parka ar tajā ietvertajām dabas vērtībām, tai skatā

Ežezera salu lieguma zonu. Tā kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas pārklāj ievērojamu Krāslavas un Dagdas novadu teritorijas daļu, lai izvērtētu plānošanas dokumentu iespējamo ietekmi uz *Natura 2000* teritorijām, VVD Daugavpils RVP ieskatā plānošanas dokumentiem būtu nepieciešams veikt Stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu.

- 4.2. DAP administrācijas 2021. gada 28. janvāra vēstule Nr. 4.8/544/2021–N “*Par Krāslavas novada attīstības programmas 2021.–2027. gadam un ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2037. gadam izstrādes uzsākšanu un ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību*”. DAP administrācija norādījusi uz Krāslavas novada teritorijā esošajām dabas vērtībām, tostarp Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas (*Natura 2000*) teritorijām, kā arī ārpus šīm teritorijām konstatētajiem biotopiem un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēm, un antropogēno ietekmi uz tām, tostarp saistībā ar mežsaimniecisko darbību (jaunu meža autoceļa tīkla izveidi), jaunu lauksaimniecisko platību veidošanu, tūrismu un publiskajiem pasākumiem. DAP administrācijas vērtējumā Programmas visās sadaļās būtu nepieciešams iestrādāt rīcības kopumu antropogēnās slodzes negatīvās ietekmes samazināšanai un ierobežošanai īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, ainaviski vērtīgajās teritorijās un no bioloģiskās daudzveidības viedokļa vērtīgajās teritorijās, izstrādājot rīcību kopumu, kas nodrošinātu, ka minētajās teritorijās antropogēnā slodze tiktu kontrolēta un šajās jutīgajās teritorijās tiktu saglabāti īpaši aizsargājami biotopi, īpaši aizsargājamo augu, putnu sugu dzīvotnes, tiktu nodrošinātas meža aizsargfunkcijas, tiktu novērsta/samazināta erozijas procesu attīstība, kā to nosaka Sugu un biotopu aizsardzības likums un Latvijas ainavu politikas pamatnostādnes. DAP administrācija rekomendējusi Stratēģijas prioritātēs un telpiskās attīstības perspektīvā paredzēt pasākumus tipiskās Latgales ainavas saglabāšanā un attīstības programmas un teritorijas plānojuma ietvaros paredzēt izstrādāt teritorijas ainavu plānu, uzsvāru liekot uz ezerainēm, mežu masīviem, upju ielejām, paredzot risinājumus meža fragmentācijas, ezeru un upju piekrastes apbūves mazināšanai, kā arī vienlaikus paredzot risinājumus, lai esošās vērtības un atklātās ainavas tiktu saglabātas (t.i., nosakot ainaviski vērtīgās vietas, ko nav pieļaujams apmežot, ainaviskos ceļus, kā arī nosakot tādus apbūves nosacījumus, kas uzlabo, nevis degradē ainavas vērtību u.c.). Ainavu plāna izstrādē nepieciešams vērst uzmanību uz augstvērtīgo ainavu telpu, tajā skaitā aizsargājamo ainavu apvidū “*Augšdaugava*” saglabāšanu, paredzot arī risinājumus, kas nodrošinās mērķtiecīgu ainavu kvalitātes uzlabošanu, novērstu augstvērtīgo ainavu telpu izzušanu un uzlabotu ainavu, kur to vērtība ir mazinājusies vai zudusi. Ņemot vērā minēto un zinot, ka Stratēģijā tiek noteikts novada attīstības redzējums, mērķi to sasniegšanai, prioritātes, specializācija un telpiskās attīstības perspektīva, DAP administrācija paudusi viedokli, ka Stratēģijai nepieciešams piemērot Stratēģisko novērtējuma procedūru, bet Programmai nav nepieciešams piemērot Stratēģiskā novērtējuma procedūru, jo tā pēc būtības ir pasākumu kopums Stratēģijā noteikto uzstādījumu sasniegšanai.
5. Stratēģija un Programma nav ietverti to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Novērtējis ar Izstrādātājas Iesniegumu sniegto informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka konkrētā Stratēģija un Programma atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams:
- 5.1. Likuma 23. divi *prim* pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi *prim* panta 1. punkts), tostarp to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību

un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23. divi *prim* panta 1. punkta a., b., c., d. apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi *prim* pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23. divi *prim* panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.

- 5.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kuru īstenošanai var būt būtiska ietekme uz *Natura 2000* teritoriju.
- 5.3. Šādā kontekstā Birojs secina, ka Stratēģiju un Programmu paredzēts izstrādāt kā jaunus plānošanas dokumentus apvienotajam Krāslavas novadam ar mērķi Stratēģijā noteikt novada ilgtermiņa attīstības redzējumu, izvirzīt stratēģiskos mērķus un attīstības prioritātes, kā arī Programmā definēt vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopumu, lai sasniegtu Stratēģijā izvirzītos stratēģiskos mērķus. Programma ir plānošanas dokuments, ko apstiprina vietējā pašvaldība, un tās realizācija var notikt atbilstoši spēkā jau esošajiem hierarhiski augstākiem pašvaldības plānošanas dokumentiem, proti ilgtermiņai attīstības stratēģijai un teritorijas plānojumam. Saistībā ar minēto konstatējams:
 - 5.3.1. Atbilstoši Biroja rīcībā pieejamai informācijai Krāslavas novadā iekļautie administratīvi teritoriālo vienību plānošanas dokumenti – ilgtermiņai attīstības stratēģijas (Krāslavas novada ilgtermiņai attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam, Aglonas novada ilgtermiņai attīstības stratēģijai 2013. – 2037. gadam un Dagdas novada ilgtermiņai attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam) ir spēkā esoši, bet ar Stratēģiju tiks pārskatīti, galvenokārt, apvienotā novada turpmākie stratēģiskie mērķi un attīstības prioritātes, būtiski nemainot jau iepriekš noteiktās. Ņemot vērā šo plānošanas dokumentu saturisko ieceri, kā arī novadu specifiku un ar tā attīstību saistītos vides aspektus, iepriekš šiem Krāslavas, Aglonas un Dagdas novadu plānošanas dokumentiem Stratēģiskais novērtējums nav bijis piemērots (Krāslavas novada ilgtermiņai attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam 2012. gada 16. aprīlī pieņemts lēmums Nr. 30 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu*”¹, Aglonas novada ilgtermiņai attīstības stratēģijai 2013. – 2037. gadam 2011. gada 10. novembrī pieņemts lēmums Nr. 79 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu*”² un Dagdas novada ilgtermiņai attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam 2013. gada 17. janvārī pieņemts lēmums Nr. 1 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu*”³).
 - 5.3.2. Ņemot vērā to, ka pašvaldību attīstības programmu iecerēm netika konstatēta būtiska nelabvēlīga ietekme uz vidi, arī Krāslavas, Aglonas un Dagdas novadu attīstības programmām Stratēģiskais novērtējums iepriekš nav bijis piemērots (Krāslavas novada attīstības programmai 2019.–2025. gadam 2018. gada 9. oktobrī pieņemts lēmums Nr. 4–02/67 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi*

¹ Pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2012>

² Pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2011>

³ Pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2013>

*novērtējuma procedūras nepiemērošanu*⁴, Aglonas novada attīstības programmai 2019.–2025. gadam 2018. gada 10. septembrī pieņemts lēmums Nr. 4-02/57 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu*”⁵ un Dagdas novada attīstības programmai 2013.–2019. gadam 2011. gada 17. jūnijā pieņemts lēmums Nr. 35 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu*”⁶). Vienlaicīgi gan Krāslavas novada attīstības programma 2019.–2025. gadam, gan Aglonas novada attīstības programma 2019.–2025. gadam ir spēkā esošas un atbilstoši Izstrādātājas sniegtajai informācijai jaunizveidotā Krāslavas novada Programmas pamatā tiks ņemta Krāslavas novada attīstības programma 2019.–2025. gadam, būtiski nemainot šī plānošanas dokumenta attīstības prioritātes.

5.3.3. Vienlaikus Stratēģiskais novērtējums tika veikts un atbilstoši izstrādāts Vides pārskats Krāslavas novada teritorijas plānojumam 2013.–2024. gadam (Biroja 2013. gada 22. februāra atzinums Nr. 9⁷) un Dagdas novada Teritorijas plānojumam 2013–2024. gadam (Biroja 2013. gada 26. februārī atzinums Nr. 11⁸), savukārt Aglonas novada Teritorijas plānojumam 2012.–2024. gadam Birojs 2012. gada 15. maijā pieņēmis lēmumu Nr. 39 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu*”⁹, ņemot vērā plānošanas dokumenta saturisko ieceri, novada specifiku un ar tā attīstību saistītos vides aspektus.

5.3.4. Ar Biroja 2021. gada 31. maija lēmumu Nr. 4-02/45 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” Stratēģiskais novērtējums piemērots Latgales plānošanas reģiona attīstības programmai 2021.-2027. gadam, secinot, ka Latgales plānošanas reģiona attīstības programma būs nozīmīgs reģionāla līmeņa plānošanas dokuments, kas noteiks un specificēs reģionam raksturīgos attīstības virzienus un prioritātes arī ar vidi saistītu problēmu risināšanai. Turpat secināts, – kā hierarhiski augstākam reģionāla līmeņa dokumentam Stratēģiskā novērtējuma veikšana šajā stadijā ir samērīga un lietderīga, tai skaitā tādēļ, ka – atbilstīgi novērtētu attīstības virzienu gadījumā – to realizācija zemākā līmenī (vietējo pašvaldību līmenī, tai skaitā pēc reģionālās reformas) varēs būt iespējama bez atkārtotas vides aspektu pārvērtēšanas, ja vien netiks paredzētas būtiskas jaunas ievirzes.

5.4. Izvērtējot Birojā iesniegto informāciju, kā arī caurlūkojot plānošanas teritorijai izstrādātos un spēkā esošos plānošanas dokumentus, no kuriem daļai (plānošanas dokumentiem ar konkrētu teritoriālo piesaisti) jau bijis veikts Stratēģiskais novērtējums, secināms, ka, izstrādājot Stratēģiju un Programmu nākamajam plānošanas periodam, ir paredzēts izvērtēt un ņemt vērā jau noteiktos attīstības virzienus, investīciju prioritātes un uzsāktos vai daļēji īstenotos projektus. Pēc būtības tas nozīmē, ka ar plānošanas dokumentiem paredzēts izsvērt jau iepriekšējā plānošanas periodā noteikto un izvērtēto mērķu un prioritāšu aktualitāti, ja nepieciešams, precizējot attīstības virzienus. Caurlūkojos plānošanas teritorijā iekļauto esošo novadu (Krāslavas, Aglonas un Dagdas novadu) izstrādātos attīstības plānošanas dokumentus, var secināt, ka tie paredz pilnveidot un attīstīt arī infrastruktūru uzņēmējdarbības

⁴ Pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2018>

⁵ Pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2018>

⁶ Pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2011>

⁷ Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2013>

⁸ Atzinums pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2013>

⁹ Pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2012>

attīstībai, tomēr investīciju plāni, galvenokārt, saistīti ar esošās publiskās infrastruktūras sakārtošanu un uzturēšanu, jauni un ambiciozi infrastruktūras un industriālo teritoriju izveidošanas risinājumi Likuma 1. un 2. pielikuma darbību īstenošanai netika plānoti. Arī no Iesnieguma neizriet, ka Stratēģijas un Programmas izstrādes mērķis būtu būtiski mainīt iepriekš jau novērtētos plānošanas risinājumus, ieplānot jaunas darbības, kas atbilstu Likuma 3. divi *prim* pantam un 1., 2. pielikumā noteiktajām darbībām, kas atstātu ilgstošu ietekmi uz vidi un kuru rezultātā veidotos būtiska ietekme, tai skaitā piesārņojums, palielināta slodze uz dabas vidi u.tml.

- 5.5. Līdz ar to, vadoties no pašlaik pieejamās informācijas, nav konstatējams, ka plānošanas dokumenti būtu pielīdzināmi Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajiem plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams, tāpat nav konstatējams, ka ar Stratēģijas un Programmas izstrādi varētu tikt paredzētas būtiskas, vides stāvokli negatīvi ietekmējošas izmaiņas, ja tās salīdzinātu ar iepriekš plānoto (un vērtēto) (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta a. – e. apakšpunkts). Minētais nenozīmē, ka jauno plānošanas dokumentu izstrāde nebūtu saistīta arī ar jauniem izaicinājumiem un risināmām problēmām, – jo ar šiem dokumentiem tiks likts pamats jaunās teritoriālās vienības (apvienoto novadu) telpiskās attīstības prioritātēm, kur vienota redzējuma veidošana arī no vides pārvaldības viedokļa ir nozīmīga. Tomēr priekšnosacījumi konkrētu darbību īstenošanai ar teritoriālo piesaisti ir jau ietverti citos plānošanas dokumentos, tai skaitā dokumentos, kam jau veikts Stratēģiskais novērtējums.
- 5.6. Vērtējot plānošanas teritoriju kopskatā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027. gadam¹⁰ noteiktajiem izaicinājumiem konkrētajai plānošanas teritorijai, plānošanas iniciatīvas varētu būt saistītas arī ar attiecīgajai nacionālo interešu telpai (austrumu pierobeža) būtiskiem attīstības aspektiem, tomēr nav identificējams, ka šādā aspektā plānošanas teritorijas specifisko vides problēmu risināšanai būtu paredzētas būtiskas jaunas ievirzes, ja tās salīdzina ar reģionam raksturīgo attīstības virzienu un prioritāšu ietvaru, kas Stratēģiskajam novērtējumam jau pakļaujamas plānošanas reģiona līmenī.
- 5.7. Vērtējot iespējamu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, kā arī citām jutīgām vides teritorijām (Likuma 4. panta trešās daļas 2. punkts, 23. divi *prim* panta 3., 4. punkts), Birojs ņem vērā VVD Daugavpils RVP un DAP administrācijas viedokli, jo pārmērīgas antropogēnās slodzes palielināšanās dabas teritorijās vai to tuvumā ir viens no priekšnoteikumiem pret pārmaiņām jutīgu teritoriju vērtības zudumam. Tomēr, vadoties no Birojā sniegtās informācijas, plānošanas teritorijā ar Stratēģiju un Programmu (salīdzinājumā ar spēkā esošajiem plānošanas dokumentiem) nav paredzēts noteikt nozīmīgus jaunus attīstības virzienus un attīstības prioritātes jutīgām teritorijām ar telpisku piesaisti un būtisku negatīvu ietekmi, tai skaitā tādus, kas tieši saistīti ar mežistrādi, ainavu pārveidošanu u.tml. Vietējo pašvaldību attīstības plānošanas dokumentu izstrādei dabas vērtību aizsardzības ziņā ir nozīmīga loma, tomēr konkrētas darbības ar iespējamu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, kā arī citām jutīgām vides teritorijām atbilstīgāk var novērtēt tieši teritoriju plānojumu izstrādes ietvaros. Plānošanas dokumentu izstrādē tāpat ir jāņem vērā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības prasības, kā arī vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas nepieļauj teritoriju attīstības plānojuma dokumentos būtiskas izmaiņas, kam varētu būt negatīva ietekme uz dabas vērtībām. Šādā kontekstā izsverot Stratēģiskā novērtējuma piemērošanas pamatojumu un lietderību, Birojs secina, ka konkrēto plānošanas dokumentu īstenošanai nav konstatējama tik būtiska negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, ja

¹⁰ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2019. gada 26. novembra rīkojumu Nr. 587 “Par Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam”

tiek ievēroti institūciju izvirzītie nosacījumi plānošanas dokumenta izstrādei. Līdz ar to nav konstatējams, ka Stratēģija un Programma atbilstu Likuma 4. panta trešās daļas 2. punktā noteiktam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams (Likuma 23. divi *prim* panta 3., 4. punkts).

- 5.8. Vadoties no pieejamās informācijas, Birojs arī nekonstatē, ka Stratēģijas un Programmas izstrāde un īstenošana varētu būt saistīta ar pārrobežu ietekmi (starpvalstu aspektā), jo par jauniem nozīmīgiem projektiem ar pārrobežu ietekmi Iesniegumā informācija nav sniegta, tāpat nav konstatējams, ka Stratēģijas un Programmas izstrāde un īstenošana varētu būt saistīta ar nozīmīgiem avāriju riskiem un summārām ietekmēm. Tomēr, ja plānošanas dokumenta izstrādes gaitā tiek identificētas/plānotas jaunas (iepriekš nevērtētas) darbības, kas saistītas ar Likuma 1. un/vai 2. pielikumā iekļauto darbību īstenošanu, vai citas darbības ar iespējamu būtisku ietekmi uz vidi vai dabas vērtībām, pašvaldībai atkārtoti jākonsultējas ar VVD Daugavpils RVP par nosacījumiem un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepieciešamību.
6. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs uzskata, ka Stratēģiskā novērtējuma veikšana Stratēģijai un Programmai konkrētajā gadījumā nav nepieciešama un tās veikšana neizriet arī no lietderības un samērības apsvērumiem – to nepieprasa kā obligāti veicamu spēkā esošie normatīvie akti un tā nepieciešamība neizriet arī no vērtējuma par iespējamo vides problēmu un ietekmes uz vidi būtiskumu, kas veicams saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem. Pie nosacījuma, ja plānošanas dokumenta īstenošana neparedz nozīmīgus jaunus attīstības virzienus un plānus ar papildus būtisku negatīvu ietekmi, kā arī nosacījuma, ka, izstrādājot un īstenojot Stratēģiju un Programmu, tiks ievēroti institūciju sniegtie nosacījumi, publiskās apspriešanas laikā saņemtās institūciju atzinumu rekomendācijas un spēkā esošie normatīvie akti – sagaidāmo ietekmi ir iespējams identificēt, samazināt un novērst arī ar citiem vērtēšanas instrumentiem.
7. Līdz ar to Birojs, izvērtējot tā rīcībā esošo un iesniegto informāciju saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* panta 1., 2., 3. un 4. punkta nosacījumiem, konstatē, ka Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021.–2037. gadam un Krāslavas novada attīstības programmai 2021.–2027. gadam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pants, 23. divi *prim* pants, 23. trīs *prim* pants.
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5., 6., 7. punkts.
- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Birojs saskaņā ar Likuma 23. trīs *prim* pantā noteikto izvērtēja Pašvaldības 2021. gada 12. maija vēstuli Nr. 8.3.9/554 “Par jaunizveidojamā Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas ietekmes uz vidi novērtējumu”, Iesniegumu un tam pievienoto dokumentāciju par Stratēģijas un Programmas izstrādi. Ņemot vērā iesniegto informāciju un Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktos stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs atbilstoši Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punktam secina, ka plānošanas dokumentu īstenošanai nav paredzama tik būtiska negatīva ietekme uz vidi, lai piemērotu Stratēģisko novērtējumu.

Lēmums:

Nepiemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2021.–2037. gadam un Krāslavas novada attīstības programmai 2021.–2027. gadam.

Direktora vietniece,

Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja (paraksts*) Indra Kramzaka

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Lēmums nosūtīts:

- Krāslavas novada pašvaldībai, *E.Adresē*.
- Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālai vides pārvaldei, *E.Adresē*.